

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosci/19853,Podpisanie-porozumienia-z-Centrum-Badan-Ludobojstwa-i-Ruchu-Oporu-Mieszkancow-Li.html>
2022-08-15, 00:35

Podpisanie porozumienia z Centrum Badań Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy (relacja)

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki oraz Dyrektor Generalny Centrum Badań Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy dr Arūnas Bubnys podpisali porozumienie o współpracy w zakresie poszukiwań miejsc spoczynku ofiar totalitaryzmów.

Podczas konferencji towarzyszącej podpisaniu dokumentów porozumienia Prezes IPN dr Karol Nawrocki zauważył, że obie instytucje już współpracują nad tym, aby nie zapomnieć o żadnej ofierze systemu komunistycznego.

Ten czerwony, sowiecki system komunistyczny, przychodzący z Rosji, nie rozpoznawał narodowości, ani w swoich teoriach, ani w swoim czynie terroru i zbrodni ludobójstwa. Mordował jednocześnie Rosjan, obywateli własnego Państwa, mordował Polaków, Litwinów. Głodził Kazachów, Ukraińców, mordował też Japończyków i przedstawicieli innych narodów. A co nasze spotkanie czyni aktualnym i jest przerażające to fakt, że mapa sowieckiego terroru sprzed 80 lat dzisiaj stanowi mapę zagrożenia dla współczesnej Europy i współczesnego świata — podkreślił dr Nawrocki i przypomniał, że szczątki polskich żołnierzy i cywilów spoczywają literalnie na całym świecie i na wszystkich szerokościach geograficznych, a także na Litwie.

Idea współpracy z LGGRTC w zakresie poszukiwań archiwalnych i badań historycznych, niezbędnych do zlokalizowania nieznanymi miejsc pochówku osób, które zginęły w walkach z reżimem okupacyjnym i totalitarnym oraz koordynacji ekshumacji i identyfikacji ich szczątków powstała jesienią 2017 r. Inicjatywę oparto o zgromadzone przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN materiały archiwalne, relacyjne oraz posiadane w Bazie Materiału Genetycznego IPN dane krewnych ofiar totalitaryzmu sowieckiego (żołnierzy Armii Krajowej i działaczy podziemia) zamordowanych przez NKWD w latach 1945-1946 na terenie dawnego majątku Tuskulanum w Wilnie.

Współpraca naszych instytucji rozwijała się przez lata w różnych kierunkach i przyjmowała różne formy. Organizowane były wspólnie konferencje, wystawy, tu chciałbym wspomnieć chociażby wystawę „Polacy internowani na Litwie 1939-1940”. Rozpoczęliśmy wydawanie zbiorów dokumentów „Polska i Litwa w XX wieku” – przypomniał dr Arūnas Bubnys, Dyrektor Generalny Centrum Badań Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy.

Dzisiaj zaczynamy nowy etap współpracy, która będzie ukierunkowana na poszukiwanie ofiar systemów totalitarnych, nazistowskiego i komunistycznego, ekshumacje i upamiętnienie tych osób – dodał dr Bubnys.

Doceniając dotychczasową pracę obu instytucji i deklarując pomoc w promowaniu przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP wyników tej współpracy, Szef Służby Zagranicznej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Arkady Rzegocki zauważył, że:

Komunizm niszczył nie tylko ludzi, ale niszczył także

pamięć, idee i wiedzę o tym, jak wiele nasze społeczeństwa w przeszłości łączyło. Naszym wspólnym zadaniem jest promowanie wiedzy o dwóch totalitaryzmach, ale także o tym, że nasza część Europy to ważny element tradycji parlamentarnych, wolnościowych, konstytucyjnych, niezwykle istotny dla współczesnej Europy.

W imieniu ambasadora Litwy Republiki Litewskiej w Polsce głos zabrała również Pani Minister pełnomocna Neringa Majauskaitė, zastępca szefa misji w Ambasadzie Republiki Litewskiej:

Ta współpraca będzie pomocna nie tylko w zachowaniu pamięci historycznej naszego regionu, ale dla całego świata. W XX w. nasze narody przeżyły bardzo ciężkie czasy, dwie wojny, utrata suwerenności i pół wieku okupacji sowieckiej. Dopiero teraz możemy w otwarty sposób badać tamte czasy, kiedy mamy pełny dostęp do archiwów. Dzięki temu możemy bardziej efektywnie poszukiwać informacji o ofiarach totalitaryzmów, odnajdywać ich doczesne szczątki i godnie ich upamiętnić. Jednocześnie widzimy, że nie przyswojona historia okupacji sowieckiej, dzisiaj buduje atmosferę bezkarności Rosji. Rosja nie tylko nie szanuje praw swoich obywateli, ale jest niebezpieczna dla sąsiadujących z nią innych krajów i całego świata.

Porozumienie w obecnym kształcie daje jeszcze więcej możliwości ścisłej współpracy w takich obszarach działalności obu instytucji, jak:

- poszukiwania nieznanymi miejsc pochówku ofiar totalitaryzmów (w tym wspólne prace archeologiczne i ekshumacyjne),
- poszukiwania krewnych mieszkających na terytorium państw obu stron,
- identyfikacji genetycznej ofiar,
- kwerend archiwalnych i badań historycznych w zakresie poszukiwań i identyfikacji,

- praktycznej wymiany doświadczeń w zakresie metodologii prowadzenia poszukiwań archiwalnych i badań historycznych, poszukiwań miejsc pochówku ofiar, prac ekshumacyjnych i identyfikacyjnych.

Obowiązująca obecnie ustawa o Centrum Badań nad Ludobójstwem i Ruchem Oporu na Litwie została uchwalona 5 czerwca 1997 r. Centrum zajmuje się m.in. badaniem ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości i zbrodni wojennych na Litwie, prześladowań oraz ruchem oporu wobec okupujących reżimów.

IPN, 11.07.2022 r.

Fot. Piotr Życieński, M. Bujak.

Transmisja briefingu odbyła się na kanale IPNtv.

Fot. Piotr Życieński/IPN

Fot. Piotr Życieński/IPN

Fot. Piotr Życieński/IPN

Fot. Piotr Życieński/IPN

Fot. Piotr Życieński/IPN

Fot. Piotr Życieński/IPN

Fot. M. Bujak

Fot. Piotr Życieński/IPN

Kalendarium

Rok 2003
Rok 2006
Rok 2007
Rok 2008
Rok 2009
Rok 2011
Rok 2012
Rok 2013
Rok 2014
Rok 2015
Rok 2016
Rok 2017
Rok 2018
Rok 2019
Rok 2020
Rok 2021
Rok 2022